

ЕТИЧНИЙ КОДЕКС МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ПРЕАМБУЛА

Етичний кодекс Маріупольського державного університету ґрунтується на нормах чинного законодавства України, правових локальних актів Маріупольського державного університету, досвіду провідних українських та європейських закладів освіти задля виконання основних завдань – провадження на високому рівні освітньої та наукової діяльності; утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності; створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів; збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Етичний кодекс Маріупольського державного університету (далі - Кодекс) є комплексом загальних правил етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони мають керуватись у своїй освітній та професійній діяльності.

1.2. Кодекс розроблено відповідно до норм Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання корупції», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Статуту Маріупольського державного університету, Колективного договору, Правил внутрішнього розпорядку в Маріупольському державному університеті (далі - МДУ), інших правових локальних актів МДУ.

1.3. Метою Кодексу є:

- підтримка та підвищення позитивного іміджу МДУ,
- сприяння створенню умов для ефективного виконання учасниками освітнього процесу своїх зобов'язань,
- створення сприятливого соціально-психологічного клімату в МДУ,
- інформування учасників освітнього процесу про діючі в МДУ загальні морально-етичні засади діяльності МДУ.

1.4. Норми Кодексу стосуються всіх учасників освітнього процесу:

- науково-педагогічних, педагогічних працівників;
- здобувачів вищої освіти та інших осіб, які навчаються в МДУ;
- інших працівників МДУ: навчально-допоміжного, адміністративно-управлінського, господарсько-обслуговуючого персоналу.

1.5. Етична поведінка учасників освітнього процесу ґрунтується на загальних морально-етичних засадах діяльності МДУ, зазначених в розділі 2 цього Кодексу.

1.6. При прийнятті на роботу (безпосереднім керівником структурного підрозділу) або зарахуванні на навчання (приймальною комісією) до МДУ всі особи ознайомлюються із Кодексом в обов'язковому порядку.

2. МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ МДУ

2.1. Морально-етичними засадами діяльності МДУ є:

- законність;
- прозорість (прозорість освітньої діяльності, фінансова прозорість, адміністративна і стратегічна прозорість);
 - самостійність та незалежність учасників освітнього процесу;
 - толерантне ставлення учасників освітнього процесу;
 - недискримінація; - академічна доброчесність;
 - порядність і справедливість;
 - взаємна довіра та взаємоповага, партнерство і взаємодопомога;
 - компетентність і професіоналізм;
 - спільна й індивідуальна відповідальність за результати діяльності;
 - інформаційна відкритість;
 - тендерна рівність.

2.1.1. **Законність передбачає:** що учасники освітнього процесу при виконанні своїх повноважень та навчанні повинні діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені чинними нормативно-правовими актами України, правовими локальними актами МДУ. Правові локальні акти, прийняті в МДУ, є обов'язковими до виконання всіма учасниками освітнього процесу. Учасники освітнього процесу повинні вживати заходів щодо профілактики порушень норм законодавства, правових локальних актів МДУ, етичних стандартів.

2.1.2. **Прозорість (прозорість освітньої діяльності, фінансова прозорість, адміністративна і стратегічна прозорість) передбачає:**

- інформування про зміст навчання: наявність у відкритому доступі інформації (розміщення на офіційному сайті МДУ) щодо провадження у закладі освітньої (освітньо-наукової / наукової) діяльності: перелік курсів, що викладаються, організації проведення практик, академічної мобільності та можливостей участі у обмінах та програмах подвійного диплому;
- відкритість фінансової звітності: оприлюднення фінансової документації (кошторис, звіт про використання та надходження коштів, штатний розпис), інформації про фінансовий стан та перспективи закладу (у річному звіті ректора);

- демонстрацію прозорості механізмів управління: оприлюднення статуту, положень про колегіальні органи та їх персональний склад, складу керівних органів, контактів адміністрації, графіків прийому

- інформування щодо стратегічного планування: оприлюднення стратегічного плану розвитку МДУ на найближчу перспективу із зазначенням конкретних цілей, заходів та індикаторів, аналіз яких дозволить оцінити виконання поставлених у плані завдань.

2.1.3. Самостійність та незалежність учасників освітнього процесу передбачає: право учасників освітнього процесу приймати рішення щодо академічних (освітніх), організаційних, фінансових, кадрових та інших питань діяльності, що провадиться в порядку та межах, визначених чинним законодавством, під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, Думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених законом.

2.1.4. Толерантне ставлення учасників освітнього процесу передбачає: керуватися принципом «нульової толерантності» до будь-яких проявів корупції, доброзичливість, терпимість, відкритість думки та спілкування, дотримуватись норм мовного етикету (не вживати нецензурну лексику та образливі вирази) та правил ділової письмової й усної комунікації. **2.1.5. Недискримінація:** в МДУ створюються рівні умови доступу до освіти, учасники освітнього процесу повинні поважати честь, гідність та особисту недоторканність особи, незважаючи на її стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову приналежність, релігійні та політичні переконання, дотримуватись субординації у відносинах, поважати час оточуючих, правильно сприймати критику та проявляти самоконтроль.

2.1.6. Академічна доброчесність передбачає: дотримання учасниками освітнього процесу посилань на джерела інформації у разі використання чужих ідей, розробок, тверджень; норм чинного законодавства України в сфері захисту авторських та суміжних прав; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну діяльність; об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Учасники освітнього процесу повинні дотримуватись принципів наукової етики, уникаючи плагіату, привласнення наукових ідей з неопублікованих джерел, фальсифікацій; сприяти інтелектуальній чесності та нетерпимості до порушення принципів академічної доброчесності.

2.1.7. Порядність і справедливість передбачає: неупереджене ставлення учасників освітнього процесу одне до одного, правильне й об'єктивне оцінювання результатів освітньої та професійної діяльності.

Учасники освітнього процесу повинні бути коректним і доброзичливим у спілкуванні з колегами, здобувачами вищої освіти, зберігати ввічливе і шанобливе ставлення до колег в особистому спілкуванні і при публічному обміні думками, не підривати навмисно їх професійну репутацію.

При моральному чи матеріальному заохоченні учасників освітнього процесу необхідно максимально враховувати всі умови для його надання.

2.1.8. Взаємна довіра та взаємоповага, партнерство і взаємодопомога передбачає: створення та дотримання в МДУ атмосфери доброзичливості, партнерської взаємодії, колективної співпраці в освітній та професійній діяльності учасників освітнього процесу.

Повага в університеті має бути взаємною, виявлятися як до інших, так і до себе. Варто поважати й цінувати різноманітні, а іноді й протилежні думки та ідеї.

Обов'язковим є уникнення ситуацій залякування, погроз, принижень та паплюження честі колег, фізичного та психічного насильства, нецензурної мови, проявів будь-якої дискримінації.

2.1.9. Компетентність і професіоналізм передбачає: зобов'язання учасників освітнього процесу постійно підвищувати освітній, науковий, професійний рівень, використовувати новітні технології для роботи та навчання.

Науково-педагогічні працівники повинні забезпечувати високий науково-теоретичний і методичний рівень викладання дисциплін у повному обсязі освітньої програми відповідної спеціальності.

Учасники освітнього процесу не мають права виступати від імені МДУ або свого структурного підрозділу без наданих для конкретної мети повноважень; не допускати перевищення посадових повноважень.

Здобувачі вищої освіти повинні сумлінно виконувати вимоги навчального плану та дотримуватись графіку освітнього процесу.

Учасники освітнього процесу повинні сумлінно, компетентно, результативно та відповідально виконувати свої посадові обов'язки, проявляти ініціативу, а також не допускати ухилення від прийняття рішень та відповідальності за свої дії та рішення.

Учасники освітнього процесу мають дбати про авторитет та імідж МДУ, а також про позитивну репутацію МДУ, що включає дотримання правил етикету, належного зовнішнього вигляду, забезпечення високої якості роботи, встановленого внутрішнього службового розпорядку.

2.1.10. Спільна й індивідуальна відповідальність за результати діяльності передбачає: що учасники освітнього процесу повинні виконувати взяті на себе, на законних підставах, зобов'язання та брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності.

За виконання зобов'язань, що взяті на себе групою осіб (учасниками освітнього процесу) відповідальність за результати діяльності несе вся група.

2.1.11. Інформаційна відкритість передбачає: право учасників освітнього процесу на інформацію, що включає можливість вільного одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації, необхідної для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів.

Інформація та документи МДУ, якщо вони не віднесені до категорії службової, конфіденційної та інформації з обмеженим доступом, розміщуються для відкритого доступу та оприлюднюються на офіційному сайті МДУ.

Недопустимим є розголошення учасниками освітнього процесу неперевіреної інформації стосовно діяльності університету, інформації, пов'язаної з конфліктними ситуаціями, особистим життям учасників освітнього процесу.

Учасники освітнього процесу повинні дотримуватись правил та норм, пов'язаних із захистом і обробкою персональних даних.

2.1.12. Гендерна рівність передбачає: гарантування та дотримання рівних прав і свобод для жінок і чоловіків, можливостей, обов'язків та участі у всіх напрямках діяльності МДУ.

3. ДІЯЛЬНІСТЬ КОМІСІЇ З ПИТАНЬ ДОТРИМАННЯ ЕТИЧНОГО КОДЕКСУ МДУ

3.1. З метою сприяння дотриманню учасниками освітнього процесу положень цього Кодексу та розв'язання конфліктних ситуацій в МДУ створюється постійно діюча Комісія з питань дотримання Етичного кодексу МДУ (далі - Комісія).

3.2. Комісія є колегіально-консультативним органом, який у своїй діяльності керується вимогами чинного законодавства України, правовими локальними актами МДУ.

3.3. Склад Комісії затверджується рішенням Конференції трудового колективу МДУ за поданням Вченої ради МДУ строком на 3 роки. Обов'язково за посадами до складу включаються голова профкому, голови студентських рад факультетів та голова студентської ради МДУ. Члени Комісії працюють на громадських засадах.

3.4. До роботи Комісії, крім її членів, можуть бути залучені внутрішні чи зовнішні експерти з питань, що розглядаються, без права участі в голосуванні.

3.5. Комісія, на першому засіданні, зі свого складу обирає Голову, заступника голови та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та висновки. За відсутності Голови його обов'язки виконує заступник. Технічна підготовка матеріалів, ведення протоколу засідання, підготовка всіх рішень та підготовка до проведення засідання покладається на секретаря Комісії.

3.6. Організаційною формою роботи Комісії є її засідання, які вважаються правомочними, якщо в ньому беруть участь більше половини її членів.

Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх членів на засіданні Комісії.

3.7. Засідання Комісії оформлюється протоколом, що підписує Голова та секретар Комісії.

3.8. Рішення Комісії приймаються у формі висновку, що має рекомендаційний характер.

3.9. Комісія звітує про свою діяльність перед Конференцією трудового колективу не рідше ніж один раз на рік.

3.10. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення положень цього Кодексу та надавати пропозиції Адміністрації МДУ щодо накладання або не накладання відповідних санкцій.

3.11. Кожен учасник освітнього процесу МДУ, який вважає, що сталося порушення положень цього Кодексу може повідомити про це шляхом подання письмової заяви у довільній формі на ім'я ректора МДУ. У заяві обов'язково зазначаються наступні реквізити: П.І.Б., адреса проживання, телефон, місце роботи чи навчання, посада, курс, група, факультет, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені з порушенням ЗУ «Про звернення громадян» Комісією не розглядаються.

3.12. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається порушене питання.

3.13. До повноважень Комісії належить:

- розглядати по суті заяви про порушення положень цього Кодексу;
- надавати пропозиції Адміністрації МДУ стосовно накладання або не накладання відповідних санкцій;
- надавати консультації та роз'яснення стосовно положень Кодексу;
- розробляти рекомендації щодо покращення положень цього Кодексу.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ НОРМ КОДЕКСУ

4.1. За порушення положень цього Кодексу учасники освітнього процесу несуть відповідальність згідно вимог чинного законодавства України та правових локальних актів МДУ.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Проект Кодексу, зміни та доповнення до нього розроблюються з урахуванням пропозицій, які можуть надавати всі учасники освітнього процесу (можливе створення робочої групи), розглядаються на Науково-методичній раді МДУ.

Після схвалення Проекту Кодексу, змін та доповнень до нього він подається на схвалення Вченої ради МДУ.

Після рекомендації Вченої ради МДУ Проект Кодексу, зміни та доповнення до нього розглядаються та затверджуються рішенням Конференції трудового колективу МДУ за погодженням з Профкомом та органами студентського самоврядування.